

– забезпечити наявність фінансових інструментів, захищених від інфляції [1].

З метою покращення ситуації на ринку потрібно поліпшити довіру населення до фондів, сприяти розвитку економіки що, в свою чергу, може призвести до покращення платоспроможності населення. Також потрібно розширити напрямки фінансування пенсійних активів, додавши до інвестиційного портфелю іноземні цінні папери.

Таким чином, НПФ є учасниками національного ринку фінансових послуг та мають вагомe значення як для окремого індивіда, так і для економіки країни в цілому. Аналіз роботи недержавних пенсійних фондів в Україні дає підстави зробити висновок, що значний вплив на розвиток недержавного пенсійного забезпечення має здатність НПФ ефективно управляти коштами. Для ефективного впровадження та роботи НПФ в Україні необхідне сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, вдосконалення законодавчої бази, зміцнення соціальної безпеки населення.

Література:

1. Голда Є.С. Сучасний стан та перспективи розвитку недержавних пенсійних фондів України. *Вісник Східноукраїнського національного університету*. 2013. №16 С. 104–107.
2. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення станом на 30.06.2018. URL: <https://www.nfp.gov.ua/files> (дата звернення 30.11.2018 р.).
3. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. №1057-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15> (дата звернення 30.11.2018 р.).
4. Ткаченко Є.В. Перспективи недержавних пенсійних фондів в Україні. *Вісник Східноукраїнського національного університету*. 2013. №16. С. 150–153.

Яхторович Христина Степанівна

ст. гр. Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М. Б.

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ : ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Ефективна реалізація органами місцевого самоврядування своїх повноважень неможлива без достатніх фінансових і матеріальних ресурсів, а також можливості самостійного управління та розпорядження ними. Вирішальну роль у цьому відіграє право на самостійне формування, прийняття та виконання місцевого бюджету як провідна гарантія незалежності діяльності місцевої влади.

Центральною проблемою бюджетного процесу як на загальнодержавному, так і на місцевому рівні є вплив зовнішніх чинників, таких, як особисті мотиви або зовнішній тиск з метою захисту та задоволення інтересів певних політичних сил.

З приводу цього К. М. Роменська зазначає, що в такій ситуації необхідним є обмеження ступеня свободи під час прийняття рішень з питань бюджету [2, с. 99]. Можливості місцевої влади щодо отримання та обробки бюджетних запитів повинні бути більш детально врегульовані, а питання про прийняття та включення таких запитів до майбутнього бюджету вирішувалося б з урахуванням їх ефективності у досягненні економічного та соціального розвитку регіону.

Не менш суттєвою проблемою бюджетного процесу на локальному рівні є недостатньо кваліфіковані спеціалісти з питань бюджету. Функціональні обов'язки по підготовці проекту місцевого бюджету, подання його на розгляд виконавчого комітету і ради, організацію виконання та складання звітності виконують, як правило, працівники бухгалтерського обліку виконавчих комітетів сільських, селищних і міських міст районного значення рад. Методична і практична допомога надається районними державними адміністраціями та їх фінансовими управліннями, що не завжди забезпечує повну самостійність таких територіальних громад в питаннях здійснення бюджетного процесу [3, с.111].

Вирішення цієї проблеми можливо шляхом запровадження механізму кваліфікаційного іспиту з питань бюджету та бюджетного процесу для депутатів, які беруть безпосередню участь у цьому процесі, та залучення до даної діяльності науковців з метою надання консультацій та висвітлення остатніх теоретичних досягнень у дослідженні даного інституту безпосередньої демократії.

Оскільки бюджетний процес на місцевому рівні тісно пов'язаний з бюджетним процесом держави, то ступінь взаємозалежності визначає ступінь фінансової децентралізації відповідних територій. Відповідно до юридичних норм, в Україні створені умови для самостійного та незалежного бюджетного процесу на місцевому рівні, однак державні органи влади концентрують великі розміри фінансових ресурсів у своїй власності, що знижує значення регіональних і місцевих бюджетів.

Важливо зменшити рівень фінансової залежності органів місцевого самоврядування від центральних органів державної влади, а також забезпечити державою фінансування соціальних видатків у відповідних розмірах [4].

Проаналізувавши сучасну практику здійснення бюджетного процесу в Україні, виділимо окремі його проблеми на місцевому рівні:

– недостатність коштів для фінансування розвитку місцевого самоврядування;

– значна частка міжбюджетних трансфертів у складі доходів місцевих бюджетів;

– високий ступінь свободи місцевих фінансових органів під час прийняття рішень про місцевий бюджет, та залежність системи формування та виконання місцевих бюджетів від рішень органів влади.

Зважаючи на зазначені проблеми бюджетного процесу на місцевому рівні, на наш погляд, його удосконалення слід здійснювати шляхом:

– збільшення доходів місцевих бюджетів за рахунок створення додаткових послуг для населення;

– застосування такої форми складання бюджету, як бюджет з урахуванням результативності, яки й даватиме повну інформацію про величину коштів, необхідних для надання послуг;

– залучення громадськості до бюджетного процесу територіальних органів влади, з метою інформування мети органу влади, що він виконує і на які напрями витрачаються бюджетні кошти.

Слід зазначити, що територіальна громада має право проводити громадські слухання, тобто зустрічатися з депутатами відповідної ради та посадовими особами органів місцевого самоврядування, під час яких представники територіальної громади можуть висловлюватися щодо бюджетних пропозицій, стратегічних планів тощо, порушувати питання, висловлювати думки та рекомендації на користь громади щодо підвищення якості послуг тощо [4, с. 19].

Запропоновані шляхи удосконалення організації бюджетного процесу на місцевому рівні сприятимуть забезпеченню сталого функціонування галузей бюджетної сфери та фінансування інших пріоритетних програм та заходів

Література:

1. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 р. №2456-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/paran1929#n1929>
2. Роменська К. М. Бюджетний процес на місцевому рівні та його удосконалення. *Фінансовий простір*. 2017. №1(25). С.98-101
3. Пшенична В. П., Максецька В. Ю., Удовік А. С. Проблеми бюджетного процесу місцевого рівня в Україні. *Бизнес Інформ*. 2011. №4. С. 109-112.
4. Гупаловська М.Б. Сучасні тенденції функціонування місцевих бюджетів України URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/27900/1/30.PDF> (дата звернення 27.03.2019).
5. Що має знати депутат місцевої ради. Книга 3. Бюджет і бюджетний процес на рівні місцевого самоврядування в Україні: навч. посіб. Київ, 2011. 160 с.